

УДК687.053+681.326.32(07)

РОБОТИЗАЦІЯ ЗАВАНТАЖЕННЯ ШВЕЙНИХ МАШИН ДЕТАЛЯМИ КРОЮ З ТЕКСТИЛЮ ЗІ СТОСУ

Б.В. Орловський, доктор технічних наук, професор

Київський національний університет технологій та дизайну

М.В. Місяць, аспірант

Київський національний університет технологій та дизайну

Б.В. Бурак, магістрант

Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: роботизація, мехатроніка, швейні машини, завантаження, деталі крою з текстилю, стос.

Швейні машини є основним устаткуванням виробництва виробів з текстилю та шкіроподібних матеріалів. На виконання технологічних операцій витрачається лише третина операційного часу, значна частина часу іде на процес завантаження швейних машин, а саме поштучне відокремлення *вручну* деталей крою з текстилю від стосу та їх переміщення *вручну* у зону обробки. Роботизація завантаження це автоматизоване поштучне відокремлення деталей крою з текстилю зі стосу та автоматичне завантаження деталей крою під притискну лапку швейних машин. На рис 1 показана розроблена принципіальна схема конструкції маніпулятора [3] з мехатронним керуванням [1,2,4]. Маніпулятор містить схват у вигляді аеродинамічної пластини 1 з соплами 3 і колектором 2, підключеному до пневмомережі.

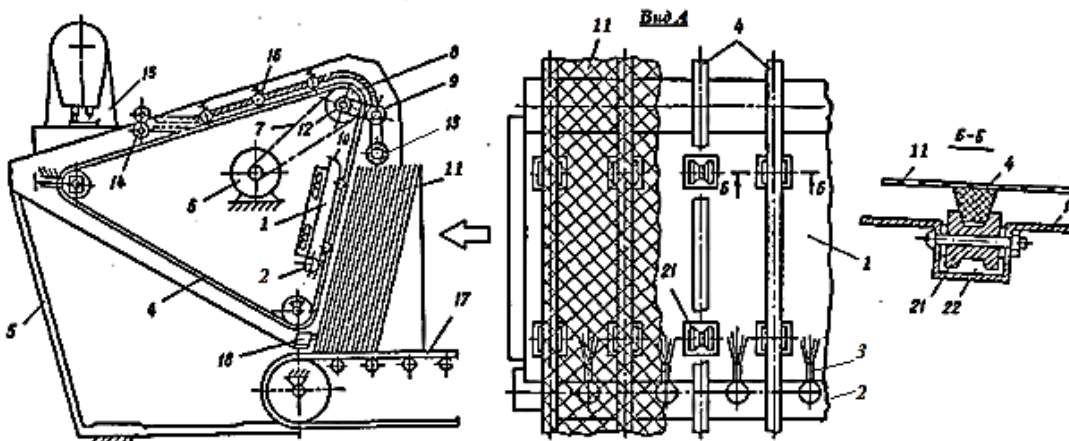

Рисунок 1 – Принципіальна схема маніпулятора для автоматичного завантаження швейних машин деталями крою з текстилю зі стосу

Маніпулятор також має засоби переміщення деталі з текстилю після її відділення зі стосу. Ці засоби утворюють транспортний модуль, який має пасову передачу 4 з електроприводом 6. Захват кріпиться на станині 5 маніпулятора з можливістю регулювання положення. Для підвищення надійності поштучного відділення деталей крою зі стосу (пачки) застосовані ролики 12 і 9 та голчасті валики 13 для попереднього розділення зрізів деталей крою в стосі. Ролики 12 і 9 та валик 9 кінематичне з'єднані між собою передачами і отримують рух від взаємодії з приводним валом 8.

При підключенні до пневмо мережі струменя повітря виходять з сопел 2 і створюють на прямолінійних ділянках під захватною аеродинамічної пластиною 1 в зазорі розряджене повітря по всій площі над верхній деталлю у стосі 11. На криволінійної ділянці 10 радіусом R_k захватної аеродинамічної пластины створюються завихрення повітря над краєм верхньої деталі. В результаті спочатку край верхньої деталі втрачає контакт з нижче розташованої деталлю в стосі, а потім верхня деталь спливає та прилипає до рухомих ременів 4 пасової передачі маніпулятора. Утворений «м'який вакуум» в зазорі між аеродинамічної пластиною по її довжині та верхньої деталлю крою в стосі розповсюджується по двом координатам – по координаті x вздовж поверхні деталі з текстилю та по координаті y скрізь верхню деталь. Разом у сукупності з рухом ременів 4 деталь з текстилю отримує плоско паралельний рух до притискної лапки швейної машини 15.

Сумарна присмоктуюча сила має дві складові: стаціонарну присмоктуючу силу $F_{ст}$, що викликана присмоктуючою дією всіх сопел по координаті y і динамічної сили F_d , пропорційної квадрату швидкості руху $\dot{x}^2$ деталей по координаті x .

$$F(x, \dot{x}) = F_{ст} + F_d, \quad (1)$$

$$F_{ст} = k2a \int_0^{L+R_k} \Delta p(y) dy, \quad (2)$$

$$F_d = c_x \rho S_T \left(\frac{\dot{x}^2}{2} \right), \quad (3)$$

де k – кількість сопел; a , L , R_k – геометричні параметри аеродинамічної пластины; Δp – перепад тиску по різні поверхні деталі з текстилю для стаціонарного випадку; c_x – коефіцієнт бокового опору; ρ – щільність повітря; S_T – площа поверхні деталі крою з текстилю; $\dot{x}$ – швидкість по координаті x деталі з текстилю вздовж поверхні аеродинамічної пластины.

Для узгодження роботи маніпулятора та регулювання продуктивності автоматичного завантаження в залежності від швидкості шиття, довжини виконаного шва і фізико-механічних властивостей текстильних матеріалів деталей крою використовується мехатронна система управління, яка забезпечує роботу електропривода маніпулятора і електропривода швейної машини в запрограмованому єдиному циклі.

Список використаних джерел

1. Орловський Б.В. Мехатроніка в галузевому машинобудуванні / Б.В. Орловський. – К. КНУТД. – 2018. – 416 с.
2. Орловський Б.В, Роботизація швейного виробництва / Б.В. Орловський. – К.: Техніка. – 1986. – 157 с.
3. Орловський Б.В. Авторське свідоцтво № 776 975 (SU) «Пристрій для подачі листового матеріалу з пачки», М.кл. В65Н 3/08 / Б.В. Орловський, Н.А. Ключков, опубл. 07.11.1980. - Бюл. № 41.
4. Орловський Б.В. Наукові основи роботи та проектування швейних машин і напівавтоматів з мікропроцесорним керуванням. – К.: Вища школа. – 1989. – 87 с.